COMMISSIE VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN

Brussel, 26.3.2003
COM (2003) 144 definitief

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

Versterking van de toetredingsstrategie voor Turkije

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake de beginselen, prioriteiten, tussentijdse doelstellingen en voorwaarden van het partnerschap voor de toetreding met Turkije

(door de Commissie ingediend)

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN DE RAAD

Versterking van de toetredingsstrategie voor Turkije

Inleiding

In het strategiedocument "Op weg naar de uitgebreide Unie" van 9 oktober 2002 beveelt de Commissie aan dat "de Europese Unie haar steun aan de pretoetredingsvoorbereidingen van Turkije versterkt, met het oog op de volgende fase van de kandidaatstelling". Ook worden enkele gedetailleerdere aanbevelingen gedaan om dit doel te verwezenlijken, waaronder de herziening van het partnerschap voor toetreding en de verhoging van de financiële steun.

De verklaring van de Europese Raad van Helsinki in 1999 dat Turkije een land is dat voorbestemd is om tot de Unie toe te treden, heeft Turkije aangemoedigd een aantal ingrijpende constitutionele en wetgevende hervormingen door te voeren. Op de Europese Raad van Laken (2001), alsmede op die van Sevilla, Brussel en Kopenhagen (2002) werd verklaard dat Turkije vorderingen had gemaakt bij de naleving van de politieke criteria. De Europese Raad van Kopenhagen concludeerde verder dat als de Europese Raad in december 2004 op basis van een verslag en een aanbeveling van de Commissie besluit dat Turkije aan de politieke criteria van Kopenhagen voldoet, de Europese Unie zonder verwijl toetredingsonderhandelingen met Turkije zal openen. Ook onderschreef de Raad de benadering van de Commissie en kondigde hij aan dat de "toetredingsstrategie voor Turkije zal worden versterkt". In het kader van dat proces verzocht hij de Commissie een voorstel in te dienen voor een herzien partnerschap voor toetreding en kondigde hij aan dat de financiële pretoetredingssteun voor Turkije in belangrijke mate zal worden verhoogd.

Deze mededeling van de Commissie sluit aan op de aanbevelingen van het strategiedocument en de conclusies van Kopenhagen.

Herziene partnerschap voor toetreding

Het voorstel van de Commissie voor een besluit van de Raad inzake een herzien partnerschap voor toetreding met Turkije is aan deze mededeling gehecht. Het partnerschap voor toetreding stelt in één kader vast welke de prioritaire gebieden voor verdere werkzaamheden zijn, als omschreven in het periodiek verslag 2002 van de Commissie over de vorderingen van Turkije op de weg naar toetreding, welke financiële middelen beschikbaar zijn om Turkije te helpen bij de tenuitvoerlegging van deze prioriteiten, en welke voorwaarden aan deze bijstand zijn verbonden. De Europese Raad van Kopenhagen erkende verder dat de recente wetgevingspakketten een groot aantal van de in het partnerschap voor toetreding 2001 aangegeven hoofdprioriteiten bestrijken. Vergeleken met het in 2001 door de Raad goedgekeurde toetredingspartnerschap met Turkije wordt in het voorstel van de Commissie ten volle rekening gehouden met de ontwikkelingen in de afgelopen twee jaar en concentreert het zich duidelijk op gebieden waarop prioritaire maatregelen nodig zijn. Verwacht wordt dat Turkije op basis van dit herziene partnerschap voor toetreding een herzien nationaal programma voor de overname van het acquis vaststelt, en de nodige maatregelen goedkeurt, implementeert en handhaaft.

Financiële bijstand

Tot 2002 ontving Turkije steun uit hoofde van het MEDA-programma en twee verordeningen ter ondersteuning van de douane-unie en de economische en sociale ontwikkeling. In de periode tot 1999 was het voornaamste doel van de bijstand aan Turkije het begeleiden van het proces van structurele hervorming, net als voor de overige mediterrane partners.

Na de Europese Raad van Helsinki werd een pretoetredingsoriëntatie geïntroduceerd voor financiëlebijstandsprogramma's met Turkije. Er werd nog steeds bijstand verleend voor structurele aanpassing, in overleg met de internationale financiële instellingen, maar ook werd de bijstand meer gericht op institutionele opbouw, investeringen en ondersteuning van de deelname van Turkije aan communautaire programma's en agentschappen. De Raad hechtte op 17 december 2001 zijn goedkeuring aan een verordening betreffende financiële pretoetredingssteun voor Turkije. In die verordening wordt het doel van de Commissie herhaald om de financiële pretoetredingssteun, gemiddeld, vast te stellen op € 177 miljoen per jaar.

In haar strategiedocument van 2002 stelde de Commissie dat, gelet op de behoeften en absorptiecapaciteit van Turkije, de totale bijstand aanzienlijk diende te worden verhoogd. Volgens de conclusies van Kopenhagen zal deze steun met ingang van 2004 worden gefinancierd uit hoofde van het begrotingsonderdeel "pretoetredingssteun" van de financiële vooruitzichten voor de periode 2000-2006. De Commissie heeft op 12 februari 2003 een daartoe strekkend voorstel goedgekeurd (COM(2003)70 def. van 11 februari 2003) en bij de begrotingsautoriteit ingediend.

In de periode 2004-2006 zal de financiële pretoetredingssteun gericht zijn op ondersteuning van de inspanningen van Turkije om te voldoen aan de criteria van Kopenhagen, met name op de versterking van de institutionele capaciteit en de investeringen met betrekking tot de overname van het acquis. Ook zal er steun beschikbaar zijn om de economie van Turkije beter te laten functioneren en in staat te stellen de concurrentiedruk op de interne markt beter het hoofd te bieden. Verder zal de grensoverschrijdende samenwerking met de EU-lidstaten en kandidaat-lidstaten worden bevorderd.

Net als voor alle kandidaat-lidstaten is de steun geconcentreerd op twee belangrijke gebieden: institutionele opbouw en investeringen. Institutionele opbouw omvat steun bij de implementatie van het acquis en de voorbereiding op de deelname aan EU-beleid, zoals dat voor economische en sociale cohesie. Op dit gebied kan steun worden verleend aan overheidsdiensten op centraal, regionaal en lokaal niveau. Steun voor institutionele opbouw wordt voornamelijk verleend via samenwerkingsprojecten (twinning) met de lidstaten. Ook wordt bijstand verleend aan ondersteunende organisaties. Deze spelen een belangrijke rol bij de voorbereiding op de toetreding en bij de implementatie van het acquis (bijvoorbeeld de sociale partners, zoals werkgeversorganisaties en vakbonden, en beroepsorganisaties, zoals kamers van koophandel en landbouworganisaties, en andere vertegenwoordigende instanties). Niet-gouvernementele organisaties kunnen ook steun krijgen met het oog op de ondersteuning van initiatieven voor consolidering en verdere ontwikkeling van democratische praktijken, rechtsstaat, mensenrechten, gelijkheid van vrouwen en mannen en bescherming van minderheden.

Er zijn twee soorten investeringen. Ten eerste zijn er de investeringen om de regelgevende infrastructuur aan te brengen of te versterken die nodig is voor de aanpassing aan het acquis, en directe met het acquis verband houdende investeringen. Investeringen in de regelgevende infrastructuur worden alleen verricht op basis van een duidelijke regeringsstrategie, eventueel

ondersteund door institutionele opbouw. Ten tweede wordt een deel van het bijstandsprogramma gericht op investeringen in de economische en sociale cohesie. Dit is nodig gezien de grote regionale verschillen binnen Turkije en de kloof tussen het Turkse nationale inkomen en het EU-gemiddelde.

Het herziene partnerschap voor de toetreding biedt de basis voor de programmering van pretoetredingssteun. De prioriteiten voor die steun komen uit de periodieke verslagen en het Turkse nationale programma voor de overname van het acquis. In die verslagen dient bijzondere aandacht te worden besteed aan de politieke criteria. Enkele prioritaire gebieden kunnen al worden geïdentificeerd, zoals justitie en binnenlandse zaken, waaronder migratie, maritieme veiligheid, milieu, gezondheidszorg, landbouw en plattelandsontwikkeling. Als de financieringsmiddelen fors worden verhoogd, kan de EU ook de sociaal-economische ontwikkeling in Turkije steunen, aangezien die gerelateerd is aan de doelstellingen van de toetredingsstrategie. Het huidige instrument voor financiële pretoetredingssteun aan Turkije[1], kan worden ingezet voor de ondersteuning van programma's op al deze gebieden, zoals investeringen in de vervoers- en milieu-infrastructuur en in programma's voor plattelandsontwikkeling.

Turkije moet zijn capaciteit om deze middelen doeltreffend te beheren en te gebruiken, verbeteren. Om de volledige decentralisatie van de uitvoering te vergemakkelijken, zal Turkije verdere maatregelen moeten nemen om een goede financiële controle te garanderen. Derhalve wordt verwacht dat het gedecentraliseerd implementatiesysteem met ingang van 1 juni 2003 operationeel is.

De Commissie acht het in dit stadium zinvol de omvang aan te geven van de financiële bijstand voor Turkije in de loop van de komende drie jaar. Dit vergemakkelijkt de meerjaarlijkse planning op gebieden waar meer dan een jaar nodig is om de doelstellingen aan te pakken. De betreffende bedragen, die via de jaarlijkse begrotingsprocedure moeten worden goedgekeurd, zijn opgenomen in de volgende tabel:

	2004	2005	2006	Totaal
Financiële pretoetredingssteun voor Turkije in miljoen euro, lopende prijzen	250	300	500	1050

Verbetering van de samenwerking op andere gebieden

Het strategiedocument 2002 van de Commissie bevat aanbevelingen op enkele andere gebieden om de steun voor de pretoetredingsprogramma's van Turkije te verbeteren. Hierna een overzicht van de maatregelen en plannen van de Commissie op deze gebieden:

– De *versterkte politieke dialoog* tussen de EU en Turkije gaat over politieke hervormingen, mensenrechten, de kwestie-Cyprus en de vreedzame oplossing van grensgeschillen. De dialoog vindt momenteel plaats in het kader van een breed scala van bijeenkomsten, op basis van de associatieovereenkomst en de conclusies van de Europese Raad van Helsinki. Deze dialoog, die ook betrekking heeft op de rol van

[1] Verordening (EG) nr. 2500/2001 van de Raad van 17 december 2001

Turkije als EVDB-partner, biedt een flexibel kader dat zo nodig verder kan worden versterkt met betrekking tot vraagstukken van het GBVB. Vanaf 2003 vult de Commissie deze dialoog aan met periodiek, gedetailleerd overleg met de Turkse autoriteiten over de hervormingen en de vorderingen bij het voldoen aan de politieke criteria van Kopenhagen, waarbij het accent in het bijzonder ligt op effectieve implementatie.

– De *versterkte economische dialoog* tussen de EU en Turkije gaat over kwesties die verband houden met de macro-economische resultaten en stabiliteit en economische hervormingen. Deze dialoog wordt intensief voortgezet.

– Het *doorlichtingsproces van de wetgeving*, dat plaatsvindt in het kader van subcomités van de associatieovereenkomst, wordt aangevuld met verbeterde programma's van TAIEX, seminars en technische bijeenkomsten of workshops over verschillende onderwerpen.

– De inspanningen om de *douane-unie* te versterken en uit te breiden tot diensten en overheidsopdrachten worden voortgezet. Verdere inspanningen worden geleverd om de obstakels voor het vrije verkeer van goederen weg te nemen en de samenwerking op andere gebieden in verband met de douane-unie te versterken.

– De versterking van de *handelsbetrekkingen* met Turkije, zowel bilateraal als in de relaties met derde landen, wordt voortgezet. Bij de onderhandeling van handelsovereenkomsten met derde landen spant de EU zich er harder voor in dat die landen soortgelijke regelingen treffen met Turkije. De dialoog tussen de EU en Turkije over handelsvraagstukken wordt verbeterd.

– Op het gebied van *justitie en binnenlandse zaken* assisteert de Commissie Turkije bij de opstelling van strategieën en actieplannen voor grensbeheer, asiel en migratie, met het oog op de aanpassing aan het acquis. De samenwerking heeft ook betrekking op de bestrijding van corruptie. Vanaf 2003 mag Turkije deelnemen aan AGIS, het kaderprogramma dat gericht is op betere samenwerking tussen politie, justitie en beroepsbeoefenaars in lidstaten en kandidaat-lidstaten op het gebied van strafrechtzaken en bestrijding van criminaliteit.

– Op het gebied van *maritieme veiligheid* wordt de technische bijstand aan Turkije versterkt. Dit is een prioritaire sector voor verbetering van de samenwerking.

– Vanaf 2003 neemt Turkije deel aan de volgende *communautaire programma's*: Ondernemingen en ondernemerschap, Gelijkheid van mannen en vrouwen, Bestrijding van discriminatie, Bestrijding van sociale uitsluiting, Gezondheidszorg, Stimuleringsmaatregelen op het gebied van de werkgelegenheid, en het Zesde kaderprogramma voor onderzoek. De voorbereidende maatregelen voor volledige deelname aan de programma's Socrates, Leonardo da Vinci en Jeugd in 2004 worden door Turkije geïmplementeerd met technische en financiële bijstand van de Commissie. In januari 2003 is Turkije lid geworden van het Europees Milieu Agentschap. Deelname aan andere programma's is in voorbereiding.

FINANCIEEL MEMORANDUM

[…]

DATUM: […]

1. BEGROTINGSPLAATS:

B7-050 – Financiële pretoetredingssteun voor Turkije

2. BENAMING VAN DE MAATREGEL:

Herziening van het toetredingspartnerschap en mededeling betreffende de versterking van de toetredingsstrategie voor Turkije.

3. RECHTSGRONDSLAG:

Verordening (EG) nr. 2500/2001 van de Raad van 17 december 2001.

4. DOELSTELLINGEN VAN DE MAATREGEL:

De algemene doelstelling van de financiële pretoetredingssteun aan Turkije is het land te ondersteunen bij de voorbereidingen op de toetreding tot de Europese Unie, op basis van de in het toetredingspartnerschap voor Turkije geïdentificeerde prioriteiten. Bij de programmering van de financiële pretoetredingssteun is ook zorgvuldig rekening gehouden met de bevindingen van het periodiek verslag van de Commissie over de vorderingen van Turkije op de weg naar toetreding, de prioriteiten die door de regering van Turkije zijn geïdentificeerd in haar nationale programma voor de overname van het acquis, en de vraagstukken die zijn behandeld tijdens overleg van de subcomités van het Associatiecomité, die zijn ingesteld in het kader van de associatieovereenkomst EG-Turkije.

De programma's in 2004-2006 omvatten de volgende belangrijke elementen:

- de politieke criteria van Kopenhagen
- economische hervorming en ondersteuning van nieuwe regelgevende organen
- versterking van de overheidsadministratie
- justitie en binnenlandse zaken
- economische en sociale cohesie

5. *FINANCIËLE GEVOLGEN*	2004 (mln euro)	2005 (mln euro)	2006 (mln euro)
5.0 UITGAVEN - T.L.V. BEGROTING EG	250	300	500

6.0	IS FINANCIERING MOGELIJK UIT KREDIETEN DIE IN HET BETROKKEN HOOFDSTUK VAN DE LOPENDE BEGROTING ZIJN OPGENOMEN?	NEEN
6.1	IS FINANCIERING MOGELIJK DOOR OVERSCHRIJVING VAN EEN HOOFDSTUK VAN DE LOPENDE BEGROTING NAAR EEN ANDER?	NEEN
6.2	IS EEN AANVULLENDE BEGROTING NODIG?	NEEN
6.3	MOETEN IN DE VOLGENDE BEGROTING KREDIETEN WORDEN OPGENOMEN?	JA

OPMERKINGEN:
Kredieten binnen rubriek 7 van de financiële vooruitzichten 2000-2006

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

inzake de beginselen, prioriteiten, tussentijdse doelstellingen en voorwaarden van het partnerschap voor de toetreding met Turkije

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 390/2001 van de Raad van 26 februari 2001 betreffende hulp aan Turkije in het kader van de pretoetredingsstrategie, inzonderheid de invoering van een partnerschap voor toetreding[2], inzonderheid op artikel 2,

Gezien het voorstel van de Commissie,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Europese Raad van Kopenhagen "memoreert zijn in 1999 in Helsinki genomen besluit dat Turkije een kandidaat-lidstaat is die voorbestemd is om tot de Unie toe te treden op basis van dezelfde criteria als die welke voor de andere kandidaat-lidstaten gelden. Hij juicht de belangrijke stappen toe die Turkije heeft gezet om te voldoen aan de criteria van Kopenhagen, met name in de vorm van de recente wetgevingspakketten en de daarop aansluitende uitvoeringsmaatregelen die een groot aantal van de in het partnerschap voor de toetreding aangegeven hoofdprioriteiten bestrijken."

(2) Om Turkije op weg naar het EU-lidmaatschap bij te staan, zal de toetredingsstrategie voor Turkije worden versterkt. Dit heeft de Europese Raad in Kopenhagen besloten. De Commissie wordt verzocht een voorstel voor een herzien toetredingspartnerschap in te dienen.

(3) Verordening (EG) nr. 390/2001 bepaalt dat de Raad op voorstel van de Commissie met gekwalificeerde meerderheid van stemmen een besluit neemt over de beginselen, prioriteiten, tussentijdse doelstellingen en voorwaarden van het partnerschap voor toetreding zoals deze aan Turkije zullen worden voorgelegd, alsook over belangrijke wijzigingen die daarin naderhand zullen worden aangebracht.

(4) De bijstand van de Gemeenschap is afhankelijk van het nakomen van een aantal essentiële voorwaarden, met name het boeken van voldoende vooruitgang met betrekking tot het voldoen aan de criteria van Kopenhagen. Wanneer een essentieel element ontbreekt, kan de Raad op voorstel van de Commissie met gekwalificeerde meerderheid van stemmen passende maatregelen nemen ten aanzien van de toekenning van pretoetredingssteun.

---

[2] PB L 58, 28.2.2001, blz. 1.

(5) De Associatieraad EG-Turkije heeft besloten dat op de tenuitvoerlegging van het partnerschap voor de toetreding van Turkije, waar passend, toezicht zal worden uitgeoefend door de instellingen van de associatieovereenkomst.

(6) In haar periodiek verslag 2002 presenteerde de Commissie een objectieve analyse van de voorbereidingen die Turkije treft voor het lidmaatschap en noemde zij een aantal prioritaire gebieden waarop aanvullende inspanningen vereist zijn.

(7) Om zich op het lidmaatschap voor te bereiden moet Turkije een nationaal programma voor de overname van het acquis opzetten. Dit programma moet een tijdschema omvatten voor de verwezenlijking van de prioriteiten en tussentijdse doelstellingen van het partnerschap voor toetreding,

BESLUIT:

Artikel 1

Overeenkomstig artikel 2 van Verordening (EG) nr. 390/2001 zijn de beginselen, prioriteiten, tussentijdse doelstellingen en voorwaarden van het partnerschap voor toetreding zoals deze aan Turkije zullen worden voorgelegd, opgenomen in de bijlage bij dit besluit, die daarvan een integrerend onderdeel vormt.

Artikel 2

Op de uitvoering van het partnerschap voor toetreding wordt toezicht uitgeoefend door de instellingen van de associatieovereenkomst en de bevoegde organen van de Raad, op basis van het periodiek verslag van de Commissie aan de Raad.

Artikel 3

Dit besluit wordt van kracht op de derde dag volgende op de datum van zijn bekendmaking in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Gedaan te Brussel, op

Voor de Raad
De Voorzitter

BIJLAGE

TURKIJE: PARTNERSCHAP VOOR DE TOETREDING 2003

1. INLEIDING

De Europese Raad van Luxemburg besloot in december 1997 dat het partnerschap voor toetreding de spil vormt van de versterkte pretoetredingsstrategie, waarbij alle vormen van bijstand aan de kandidaat-lidstaten worden ingezet binnen één enkel kader. De Gemeenschap kan zo haar steun aanpassen aan de specifieke behoeften van elke kandidaat-lidstaat, zodat hulp kan worden geboden bij het oplossen van bijzondere problemen in verband met de toetreding.

Het eerste partnerschap voor de toetreding voor Turkije is vastgesteld in maart 2001. Overeenkomstig het strategiedocument van de Commissie over de uitbreiding van 9 oktober 2002 zal de Commissie een herzien partnerschap voor de toetreding voor Turkije voorstellen.

2. DOEL

Het partnerschap voor toetreding heeft als doel in één kader vast te leggen welke de prioritaire gebieden voor verdere werkzaamheden zijn, als omschreven in het periodiek verslag 2002 van de Commissie over de vorderingen van Turkije op de weg naar toetreding, welke financiële middelen beschikbaar zijn om Turkije te helpen bij de tenuitvoerlegging van deze prioriteiten, en welke voorwaarden aan deze bijstand zijn verbonden. Dit partnerschap voor de toetreding vormt de basis voor een aantal beleidsinstrumenten die zullen worden gebruikt om de kandidaat-lidstaten te helpen bij de voorbereiding op het lidmaatschap. Verwacht wordt dat Turkije op basis van dit herziene partnerschap voor de toetreding een herzien nationaal programma voor de overname van het acquis vaststelt.

3. BEGINSELEN

De belangrijkste prioritaire gebieden die voor elke kandidaat-lidstaat zijn vastgesteld hebben betrekking op hun vermogen om de verplichtingen na te komen die voortvloeien uit de criteria van Kopenhagen, volgens welke het lidmaatschap vereist:

- stabiele instellingen die de democratie, de rechtsorde, de mensenrechten en de eerbiediging en de bescherming van minderheden garanderen;

- een functionerende markteconomie en het vermogen het hoofd te bieden aan de concurrentiedruk en de marktkrachten binnen de Unie;

- het vermogen de verplichtingen van het lidmaatschap op zich te nemen, hetgeen mede inhoudt dat de doelstellingen van een politieke, economische en monetaire unie worden onderschreven.

De Europese Raad van Madrid (1995) wees erop dat de kandidaat-lidstaten hun administratieve structuren moeten aanpassen om het harmonisch functioneren van het Gemeenschapsbeleid na de toetreding te waarborgen. De Europese Raad van Luxemburg (1997) beklemtoonde dat omzetting van het acquis in wetgeving noodzakelijk is, maar niet voldoende: het moet ook daadwerkelijk worden toegepast. De Europese Raad van Feira

(2000) en die van Göteborg (2001) bevestigden het cruciale belang van het vermogen van de kandidaat-lidstaten tot tenuitvoerlegging en handhaving van het acquis en voegden daaraan toe dat dit van de kandidaten omvangrijke inspanningen vereist ter versterking en hervorming van hun bestuurlijke en justitiële structuren.

4. PRIORITEITEN

Uit de periodieke verslagen van de Commissie is, naast de reeds gemaakte vorderingen, duidelijk de omvang gebleken van de inspanningen die de kandidaat-lidstaten op bepaalde gebieden nog moeten leveren om zich op de toetreding voor te bereiden. Daarom moeten tussentijdse prioriteiten worden vastgesteld, waarbij voor elke prioriteit samen met de betrokken landen nauwkeurig omschreven doelstellingen worden opgesteld. De te verlenen steun is afhankelijk van het bereiken van deze doelstellingen, evenals het verloop van de onderhandelingen met sommige landen en de opening van onderhandelingen met andere landen.

De prioriteiten zijn in het toetredingspartnerschap in twee groepen ingedeeld: die voor de korte en die voor de middellange termijn. Van de prioriteiten voor de korte termijn mag redelijkerwijs worden aangenomen dat Turkije deze in 2003/2004 zal kunnen verwezenlijken. Naar verwachting zal verwezenlijking van de prioriteiten voor de middellange termijn meer dan een jaar in beslag nemen, al zullen zij waarschijnlijk voor een groot deel kunnen worden verwezenlijkt in 2003/2004.

Het toetredingspartnerschap geeft de prioritaire gebieden aan voor de toetredingsvoorbereidingen van Turkije. Turkije moet echter alle in het periodiek verslag genoemde problemen oplossen. Ook moet Turkije voldoen aan zijn verplichtingen op het gebied van aanpassing van de wetgeving en tenuitvoerlegging van het acquis, overeenkomstig de verbintenissen in het kader van de associatieovereenkomst, de douane-unie en besluiten van de Associatieraad EG-Turkije op dit gebied, bijvoorbeeld inzake de handelsregeling voor landbouwproducten. Zoals gezegd is opname van het acquis in de wetgeving op zich niet voldoende: het moet ook daadwerkelijk worden toegepast volgens dezelfde normen als die welke binnen de Unie gelden. Op alle onderstaande terreinen is geloofwaardige en effectieve tenuitvoerlegging en handhaving van het acquis noodzakelijk.

Aan de hand van de analyse van het periodiek verslag van de Commissie zijn voor Turkije onderstaande prioriteiten vastgesteld:

VERSTERKTE POLITIEKE DIALOOG EN POLITIEKE CRITERIA

Prioriteiten (2003/2004)

In de context van de politieke dialoog ingesteld door de Europese Raad van Helsinki, alle steun verlenen om een alomvattende regeling te bereiken van de kwestie-Cyprus, voortbouwende op de initiatieven van de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, die op tafel blijven liggen.

Overeenkomstig punt 4 van de conclusies van Helsinki, in de context van de politieke dialoog, in het kader van het beginsel van vreedzame regeling van geschillen overeenkomstig het Handvest van de Verenigde Naties alles in het werk stellen om de nog onopgeloste grensgeschillen en andere daarmee verbonden problemen tot een oplossing te brengen.

Bekrachtiging van het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Facultatieve Protocol daarbij, en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten. Bekrachtiging van protocol nr. 6 bij het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Nakoming van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, met name nakoming van de uitspraken van het Europees Hof voor de rechten van de mens (titel II van het Verdrag).

Implementatie van maatregelen ter bestrijding van foltering en mishandeling door rechtshandhavingspersoneel, overeenkomstig artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de aanbevelingen van het Europees Comité tegen foltering. Goedkeuring van verdere maatregelen om ervoor te zorgen dat aanklagers tijdig en doeltreffend onderzoek instellen naar vermeende gevallen van foltering en dat rechtbanken degenen die veroordeeld zijn voor foltering een passende straf opleggen.

In de praktijk garanderen van het recht van gedetineerden op toegang tot een advocaat en op voorlichting van hun familieleden, vanaf het begin van hun hechtenis, overeenkomstig het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens.

In de wet en in de praktijk garanderen van het recht op volledige uitoefening van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, door alle individuen, zonder discriminatie en ongeacht hun taal, ras, huidskleur, geslacht, politieke overtuiging, levensbeschouwing of religie, overeenkomstig de desbetreffende internationale en Europese instrumenten waarbij Turkije partij is.

Streven naar en implementeren van hervormingen op het gebied van de vrijheid van meningsuiting, waaronder de persvrijheid. Opheffing van de wettelijke beperkingen, overeenkomstig het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens (artikelen 10, 17 en 18). Verbetering brengen in de situatie van personen die zijn vervolgd of veroordeeld wegens het uiten van een mening waarbij niet tot geweld is opgeroepen. Implementatie van wettelijke bepalingen betreffende het recht op een nieuw proces, overeenkomstig de desbetreffende uitspraak van het Europees Hof voor de rechten van de mens.

Streven naar en implementeren van hervormingen op het gebied van de vrijheid van vereniging en de vrijheid van vreedzame vergadering. Opheffing van de wettelijke beperkingen, overeenkomstig het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens, onder andere voor vakbonden (artikelen 11, 17 en 18). Bevordering van de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld.

Aanpassing en implementatie van de bepalingen betreffende de uitoefening van het recht op vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst door alle individuele personen en religieuze gemeenschappen, overeenkomstig artikel 9 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Vaststellen van voorwaarden voor het functioneren van deze gemeenschappen, overeenkomstig de praktijk in de lidstaten van de EU. Dit omvat mede wettelijke en justitiële bescherming van de gemeenschappen, hun leden en hun eigendommen, onderwijs, benoeming en opleiding van geestelijken, en de uitoefening van eigendomsrechten, overeenkomstig protocol nr. 1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens.

Waarborgen van culturele diversiteit en culturele rechten voor alle burgers, ongeacht hun afkomst. Zorgen voor effectieve toegang tot radio- en televisie-uitzendingen en onderwijs in

andere talen dan Turks door implementatie van bestaande maatregelen en verwijdering van de resterende restricties die de toegang daartoe hinderen.

Aanpassing van de werking van de Nationale Veiligheidsraad, teneinde de civiele controle van het militaire apparaat op één lijn te brengen met de praktijk in de lidstaten van de EU.

Versterking van de onafhankelijkheid en efficiency van het justitiële apparaat en bevordering van de consistente interpretatie van wettelijke bepalingen met betrekking tot de mensenrechten en de fundamentele vrijheden overeenkomstig het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens. Nemen van maatregelen om te garanderen dat de verplichting voor alle justitiële autoriteiten om rekening te houden met de jurisprudentie van het Europees Hof voor de rechten van de mens, wordt gerespecteerd. Aanpassing van de werking van de rechtbanken voor staatsveiligheid aan Europese normen. Voorbereiding van de oprichting van lagere hoven van beroep.

Voortzetting van de aanpassing van omstandigheden in gevangenissen aan de normen in de lidstaten van de EU.

Uitbreiding van de opleiding van rechtshandhavingspersoneel met betrekking tot mensenrechtenvraagstukken en moderne opsporingstechnieken, met name wat de bestrijding van foltering en mishandeling betreft. Uitbreiding van de opleiding van rechters en openbare aanklagers met betrekking tot de toepassing van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de rechten van de mens.

Voortzetting van de inspanningen voor de ontwikkeling van een brede aanpak om regionale verschillen terug te dringen, met name om de situatie in het zuidoosten van het land te verbeteren, teneinde de economische, sociale en culturele mogelijkheden voor alle burgers te verbeteren.

KORTE TERMIJN

ECONOMISCHE CRITERIA

- Uitvoering van het met het IMF en de Wereldbank overeengekomen programma voor inflatievermindering en structurele hervorming, met name beheersing van de overheidsuitgaven.

- Voortzetting van de snelle implementatie van de hervorming van de financiële sector, met name aanpassing van de voorschriften inzake bedrijfseconomisch toezicht en transparantie en het toezicht daarop aan internationale normen.

- Garanderen van de onafhankelijkheid van de autoriteiten die belast zijn met de marktregelgeving.

- Voortzetting van de landbouwhervormingen.

- Verhoging van het tempo waarin staatseigendom wordt geprivatiseerd, met inachtneming van de sociale dimensie.

- Voortzetting van de marktliberalisering, met name op het gebied van tabak en suiker.

- Vergemakkelijking en bevordering van de instroom van buitenlandse directe investeringen.

- Verbetering van de economische dialoog met de EU, met name in het kader van de pretoetredingsprocedures voor fiscaal toezicht, waarbij de nadruk ligt op passende maatregelen voor het bereiken van macro-economische stabiliteit en voorspelbaarheid en op de implementatie van structurele hervormingen.

VERMOGEN OM DE VERPLICHTINGEN VAN HET LIDMAATSCHAP NA TE KOMEN

Vrij verkeer van goederen

- Verwijdering van technische en administratieve handelsbelemmeringen. Snellere aanpassing en toepassing van Europese normen. Garanderen van een doeltreffend controlesysteem op de markt en het vrij verkeer van goederen overeenkomstig de wetgeving inzake de interne markt.

- Start van de implementatie van certificering en conformiteitsbeoordeling en markering overeenkomstig de richtlijnen inzake de nieuwe en globale aanpak. Versterking van de bestaande structuren voor markttoezicht en conformiteitsbeoordeling door beschikbaarstelling van uitrusting en opleiding en creëren van de daarmee verenigbare administratieve infrastructuur. Voltooiing van de werkzaamheden met betrekking tot wederzijdse erkenning in sectoren die niet zijn geharmoniseerd.

- Voltooiing van de werkzaamheden met betrekking tot wederzijdse erkenning en aanpassing aan het acquis wat betreft niet-geharmoniseerde gebieden (artikelen 28-30 EG en daarmee verwante rechtsinstrumenten).

- Ontwikkeling van een doeltreffende infrastructuur voor metrologie en herstructurering van het Turks normalisatieinstituut, met het oog op de scheiding van taken met betrekking tot normalisatie, certificering en markttoezicht.

- Voltooiing van de aanpassing van de wetgeving inzake overheidsopdrachten aan het acquis.

- Vergroting van de capaciteit van de instantie voor overheidsopdrachten om de nieuwe wet inzake overheidsopdrachten te implementeren en daarop toezicht uit te oefenen.

Vrij verkeer van diensten

- Start van de identificatie en verwijdering van potentiële obstakels voor bepalingen van het EG-verdrag inzake het recht van vestiging en het vrij verkeer van diensten.

- Aanpassing aan het acquis wat de verlening van diensten betreft in de informatiemaatschappij.

- Voltooiing van de aanpassing van de wetgeving op het gebied van financiële diensten en versterking van de toezichthoudende structuren en de handhaving, met inbegrip van het behoud van de onafhankelijkheid van regelgevende instanties.

- Volledige aanpassing aan de EU-wetgeving inzake het bank- en verzekeringswezen en oprichting van een toezichthoudende instantie voor het verzekeringswezen.

- Aanpassing aan het acquis op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens.

Vrij verkeer van kapitaal

- Opheffing van alle restricties voor buitenlandse investeringen (van oorsprong uit de EU) in alle economische sectoren in Turkije.

Vennootschapsrecht

- Voltooiing van de aanpassing aan het acquis inzake vennootschapsrecht en boekhoudmethoden.

- Voltooiing van de aanpassing aan het acquis inzake intellectuele- en industriële-eigendomsrechten, waaronder IPR-wetgeving voor farmaceutische producten en versterking van de strijd tegen piraterij en namaak.

Mededinging

- Aanpassing aan het acquis betreffende staatssteun en oprichting van een nationale instantie voor staatssteun, teneinde een doeltreffende controle op staatssteun te garanderen gebaseerd op EG-criteria.

- Aanpassing van de wetgeving betreffende monopolies en ondernemingen met speciale en exclusieve rechten aan het desbetreffende acquis.

- Voltooiing van de aanpassing ter zake van de secundaire wetgeving op antitrustgebied.

- Versterking van de handhaving op het gebied van de antitrustwetgeving, met name ten aanzien van staatsondernemingen en ondernemingen met speciale en exclusieve rechten.

- Minder vertraging bij de behandeling van beroepsprocedures betreffende verstoringen van de mededinging.

Landbouw

- Voltooiing van de totstandbrenging van systemen voor identificatie van dieren, die een belangrijk element vormen van het geïntegreerd beheers- en controlesysteem. Tevens begin van de voorbereidende werkzaamheden met betrekking tot andere elementen, zoals systemen voor identificatie van percelen landbouwgrond.

- Opstelling van een strategie voor de invoering van het EG-beleid voor plattelandsontwikkeling en de bosbouwstrategie.

- Vaststelling van een veterinaire kaderwet en met het acquis geharmoniseerde secundaire wetgeving. Versterking van de menselijke, technische en informatiehulpbronnen van de relevante administratieve en wetenschappelijke diensten die belast zijn met tests en inspecties. Zorgen voor handhaving van de

wetgeving. Grotere inspanningen voor de bestrijding van dierziekten, noodplanning en toezichthoudende capaciteit.

- Identificatie van plaatsen voor de ontwikkeling en het functioneren van een EG-compatibel systeem van grensinspectieposten met derde landen.

- Vaststelling van een programma voor de omzetting van het acquis op veterinair en fytosanitair gebied. Versterking van de administratieve, wetenschappelijke en technische structuren die een efficiënte en doeltreffende implementatie van het acquis inzake gewasbescherming mogelijk moeten maken, met name laboratoriumtests. Versterking van de inspectieregels met betrekking tot de binnenlandse productie, alsmede voor de import van gewassen en in voedselverwerkende bedrijven.

Visserij

- Aanpassing van de wetgeving op het gebied van het beheer van de visserij, de controle, de marketing en de structurele aanpassing aan het acquis.

Vervoer

- Vaststelling van een programma voor de omzetting en implementatie van het acquis op vervoersgebied, waaronder het luchtvaartacquis.

- Start van de aanpassing van de wetgeving inzake maritieme veiligheid, alsmede met betrekking tot het weg- en spoorwegvervoer. Verbetering van de implementatie en handhaving van, met name, de normen inzake maritieme veiligheid en het wegvervoer.

- Vaststelling van een actieplan voor maritiem vervoer met betrekking tot het toezicht op classificatiebureaus en verbetering van de Turkse vlagregistratie.

- Versterking van het bestuur van de scheepvaart, met name wat betreft de controle van de vlaggenstaat.

- Vaststelling van een programma voor de aanpassing van het Turkse vrachtwagenpark aan EU-normen.

Belastingen

- Voortzetting van de aanpassing van accijnzen en BTW, met name met betrekking tot de toegepaste rechten, de reikwijdte van vrijgestelde transacties, en van de belastingstructuur, en opheffing van belastingmaatregelen die kunnen leiden tot discriminatie. Garanderen dat nieuwe maatregelen in overeenstemming zijn met de beginselen van de gedragscode voor de belastingheffing op ondernemingen.

- Modernisering en versterking van de belastingadministratie met het oog op betere naleving van de regels door de belastingbetaler en verbetering van de inning van belastinginkomsten.

Statistieken

- Ratificatie van een nieuwe wet inzake de statistiek, overeenkomstig de EU-normen.

- Overname van de basisclassificaties (bijvoorbeeld NACE, CPA, PRODCOM enz.) door SIS en door alle overheidsinstellingen van het Turkse statistische stelsel.

- Volledige overname van de relevante statistische eenheden (bijvoorbeeld EEA's, lokale EEA's, enz.).

- Herziening van de methoden van de nationale rekeningen met het oog op de implementatie van ESR 95.

- Versterking van de strategie voor de ontwikkeling van statistieken op met name de volgende gebieden: demografische en arbeidskrachtenenquêtes, regionale statistieken, bedrijfsstatistieken (waaronder bedrijfsregister) en landbouwstatistieken.

- Zorgen voor de adequate opleiding van personeel en verbetering van de bestuurlijke capaciteit.

Sociaal beleid en werkgelegenheid

- Vaststelling van een programma voor de omzetting van het acquis op het gebied van het arbeidsrecht, de gelijke behandeling van vrouwen en mannen, gezondheid en veiligheid op het werk, de bestrijding van discriminatie, en volksgezondheid.

- Ontwikkeling van een jaarlijks plan voor de financiering van investeringen, gebaseerd op een realistische evaluatie van de kosten van de aanpassing en van de beschikbare publieke en particuliere hulpbronnen.

- Totstandbrenging van de voorwaarden voor een actieve en autonome bipartiete en tripartiete sociale dialoog, onder meer door restrictieve bepalingen inzake vakbondsactiviteiten af te schaffen en toe te zien op de eerbiediging van vakbondsrechten.

- Ondersteuning van de inspanningen van de sociale partners op het vlak van capaciteitsopbouw, met name met het oog op hun toekomstige betrokkenheid bij de opstelling en implementatie van het werkgelegenheidsbeleid en het sociaal beleid, in het bijzonder door een autonome sociale dialoog.

- Voortzetting van de inspanningen om kinderarbeid aan te pakken.

- Herziening van de capaciteit van alle instanties die betrokken zijn bij de omzetting van het acquis op dit gebied.

Energie

- Vaststelling van een programma voor de overname van het acquis op energiegebied, met name het acquis betreffende vraagstukken die geen betrekking hebben op de interne markt voor energie.

- Zorgen voor de onafhankelijkheid en het doeltreffend functioneren van de regelgevende instantie voor de elektriciteits- en gassector. Deze instantie de middelen geven om haar taak doeltreffend uit te voeren.

- Zorgen voor de totstandbrenging van een competitieve interne markt voor energie, overeenkomstig de richtlijnen voor elektriciteit en gas.

- Zorgen voor de verdere aanpassing aan het acquis inzake energie-efficiëntie en verbeteren van de implementatie van praktijken betreffende energiebehoud.

- Ontwikkeling en start van de implementatie van een programma ter vermindering van de energie-intensiteit van de Turkse economie en vergroting van het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.

Industriebeleid

- Ontwikkeling en implementatie van een strategie voor de bevordering van buitenlandse investeringen in Turkije.

Midden- en kleinbedrijf

- Ontwikkeling en implementatie van een nationale MKB-strategie overeenkomstig het Europees Handvest voor kleine ondernemingen en het meerjarenprogramma voor ondernemingen en ondernemerschap. Dit dient de verbetering te omvatten van het ondernemingsklimaat voor het MKB, met name wat betreft toegang tot financiering.

- Aanpassing van de definitie van MKB aan de EU-definitie.

Onderwijs, opleiding en jeugd

- Nemen van passende maatregelen om een instantie op te richten die de taken vervult van Nationaal Bureau, en opzet van mechanismen voor implementatie en gezond financieel beheer van de programma's Socrates, Leonardo da Vinci en Jeugd.

Telecommunicatie en informatietechnologie

- Vaststelling van verordeningen op het gebied van huurlijnen, gegevensbescherming bij elektronische communicaties, interconnectie en universele dienst, carrierkeuze en nummerportabiliteit.

- Zorgen voor de doeltreffende implementatie van wetgeving inzake tarifering en licenties.

- Opstelling van een tijdschema voor de omzetting van het nieuwe acquis 2002.

- Versterking van de capaciteitsopbouw en de handhavingsbevoegdheden van de regelgevende autoriteit.

- Start van de aanpassing aan het acquis inzake postdiensten.

Cultuur en audiovisueel beleid

- Start van aanpassing van de wetgeving op audiovisueel gebied, met name de richtlijn inzake televisie zonder grenzen, en creëren van de voorwaarden voor een voorspelbare, transparante en effectieve implementatie van het nieuwe regelgevende kader.

Regionaal beleid en coördinatie van structuurinstrumenten

- Starten met de ontwikkeling van een nationaal beleid voor economische en sociale cohesie dat gericht is op de vermindering van regionale verschillen middels een

Nationaal Ontwikkelingsplan, en opstelling van regionale ontwikkelingsplannen op NUTS 2-niveau.

- Vaststelling van een wetgevingskader ter vergemakkelijking van de implementatie van het onder dit hoofdstuk vallende acquis.

- Vaststelling van meerjaarlijkse begrotingsprocedures die prioritaire criteria uitzetten voor overheidsinvesteringen in de regio's.

- Versterking van de bestuurlijke structuren voor het beheer van de regionale ontwikkeling.

Milieu

- Vaststelling van een programma voor de omzetting van het acquis.

- Ontwikkeling van een plan voor de financiering van investeringen, gebaseerd op schattingen van de kosten van aanpassing en realistische bronnen voor publieke en particuliere financiering.

- Starten met de omzetting en implementatie van het acquis met betrekking tot de kaderwetgeving, wetgeving inzake natuurbescherming, waterkwaliteit, geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging en afvalbeheer.

- Implementatie en handhaving van de richtlijn inzake milieueffectrapportage.

Bescherming consumenten en volksgezondheid

- Verdere aanpassing van de wetgeving aan het acquis en ontwikkeling van infrastructuur voor doeltreffende implementatie, met name met betrekking tot markttoezicht.

- Verdere ontwikkeling van systemen voor de aanmelding van gevaarlijke producten op nationaal niveau en benutting van de mogelijkheden dergelijke kennisgevingen internationaal uit te wisselen door TRAPEX of andere relevante systemen.

Samenwerking op het gebied van justitie en binnenlandse zaken

- Verdere versterking van de bestrijding van illegale immigratie en onderhandelen over een overnameovereenkomst met de Europese Gemeenschap.

- Verdere versterking van de bestrijding van georganiseerde criminaliteit, drugs, mensenhandel, fraude, corruptie en witwassen van geld, met name door aanpassing van wetgeving, verbetering van de bestuurlijke capaciteit en verbeterde samenwerking tussen verschillende rechtshandhavingsinstanties, overeenkomstig EU-normen.

- Verdere ontwikkeling en versterking van alle relevante instellingen, met name om in een verantwoordingsplicht voor de politie te voorzien. Verbetering van de samenwerking tussen alle rechtshandhavingsinstanties, waaronder justitie.

- Verbetering van de capaciteit van de overheidsadministratie om te komen tot een doeltreffend grenscontrolebeheer, overeenkomstig het acquis en beste praktijken, ter voorkoming van illegale migratie.

- Versterking van de inspanningen om informatie- en voorlichtingsprogramma's te ontwikkelen over wetgeving en beste praktijken op het gebied van justitie en binnenlandse zaken in de Europese Unie.

Douane-unie

- Aanpassing van de wetgeving inzake vrije zones en zorgen voor naleving van het nieuwe douanewetboek en de uitvoeringsbepalingen ervoor.

- Versterking van de bestuurlijke en operationele capaciteit van de douaneadministratie.

- Zorgen voor volledige administratieve samenwerking inzake naleving van het acquis en de bepalingen van besluit 1/95, met name bij antifraudeonderzoek.

- Erop toezien dat staatsmonopolies van commerciële aard worden aangepast, teneinde ervoor te zorgen dat er geen sprake is van discriminatie in handelsgoederen tussen Turkije en de lidstaten van de EU.

- Start van een nieuwe ronde van onderhandelingen inzake diensten en overheidsopdrachten.

- Parallel met de aanpassing van het handelsbeleid aan dat van de Gemeenschap, aanpassing van de oorsprongsregels aan die van de preferentiële regelingen van de EG, waaronder het algemeen stelsel van preferenties.

Buitenlandse betrekkingen

- Voltooiing van de aanpassing aan het gemeenschappelijk handelsbeleid van de EG, door aanpassing aan de preferentiële regelingen van de EG, waaronder het algemeen stelsel van preferenties.

- Verdere inspanningen met het oog op de sluiting van vrijhandelsovereenkomsten met derde landen, als voorzien in het besluit inzake de douane-unie.

Financiële controle

- Vaststelling van wetgeving op het gebied van interne financiële controle van de overheid, overeenkomstig de EU-praktijk en internationaal overeengekomen controle- en auditnormen en zorgen voor effectieve implementatie daarvan.

- Versterking van de administratieve capaciteit op het gebied van de behandeling van onregelmatigheden en vermeende gevallen van fraude met betrekking tot de pretoetredingshulp, waaronder de effectieve melding van onregelmatigheden aan de Commissie.

Financiële en budgettaire bepalingen

- Instelling van een gedecentraliseerd implementatiesysteem voor het beheer van de pretoetredingsfondsen van de Gemeenschap.

- Invoering van de nieuwe, door het ministerie van Financiën gepubliceerde, structuur voor begrotingscodes voor alle overheidsdiensten, met inbegrip van de budgettaire, extrabudgettaire en roulerende fondsen, voor de begroting 2004.

MIDDELLANGE TERMIJN

ECONOMISCHE CRITERIA

- Voltooiing van het privatiseringsproces.

- Voltooiing van de hervorming van de financiële sector en verdere hervorming van de landbouwsector.

- Waarborgen van de duurzaamheid van het pensioen- en socialezekerheidsstelsel.

- Zorgen voor de verbetering van het algehele onderwijs- en gezondheidsniveau, met bijzondere aandacht voor de jongere generatie en voor achterstandsregio's.

VERMOGEN OM DE VERPLICHTINGEN VAN HET LIDMAATSCHAP NA TE KOMEN

Vrij verkeer van goederen

- Voltooiing van de omzetting van het acquis. Voltooiing van de versterking van de huidige structuren voor certificering, markttoezicht en conformiteitsbeoordeling.

- Zorgen voor de goede werking van de instantie die verantwoordelijk is voor overheidsopdrachten.

- Zorgen voor de effectieve implementatie en controle van de regels voor overheidsopdrachten, overeenkomstig het acquis.

Vrij verkeer van personen

- Voltooiing van de aanpassing aan het acquis wat de erkenning van beroepskwalificaties betreft.

Vrij verkeer van kapitaal

- Opheffing van alle restricties met betrekking tot de verwerving van onroerend goed in Turkije door EU-burgers en -rechtspersonen.

Vrij verkeer van diensten

- Voltooiing en implementatie van de aangepaste wetgeving op dit gebied en opheffing van alle obstakels voor de uitoefening van het recht op vrije vestiging en het vrij verkeer van diensten.

- Zorgen voor de effectieve toepassing van de wetgeving inzake de bescherming van persoonsgegevens.

Vennootschapsrecht

- Zorgen voor de effectieve toepassing van de aangepaste wetgeving inzake intellectuele en industriële eigendom door versterking van de handhavingsstructuren en -mechanismen, waaronder het justitieapparaat.

Landbouw

- Voltooiing van de totstandbrenging van het geïntegreerd beheers- en controlesysteem.

- Opzetten van de bestuursstructuren die vereist zijn voor de uitvoering van het EG-beleid voor plattelandsontwikkeling en de bosbouwstrategie.

- Vaststelling van wettelijke grondslag, bestuurlijke structuren en implementatiemechanismen voor de totstandbrenging van gemeenschappelijke marktordeningen en effectief toezicht op de landbouwmarkten.

- Indiening van een plan en een tijdschema voor de verbetering van het stelsel van grenscontroleposten derde landen overeenkomstig het acquis.

- Reorganisatie en versterking van het systeem voor voedselveiligheid en -controle en verbetering van de menselijke, technische en financiële hulpbronnen teneinde te zorgen voor de naleving van de EG-voedselveiligheidsnormen.

- Opstelling van een plan met tijdschema's voor de modernisering van voedselverwerkende bedrijven, zodat deze voldoen aan de EG-normen voor hygiëne en volksgezondheid, en verdere totstandbrenging van test- en diagnosefaciliteiten.

Visserij

- Reorganisatie en versterking van de institutionele capaciteit van de met het beheer van de visserij belaste diensten. Aanpassing aan het acquis van de praktijk op het gebied van beheer van de visserij, controle, marketing en structurele aanpassing. Ontwikkeling en implementatie van een geautomatiseerd systeem voor de registratie van visserijvaartuigen en stelsel voor statistische informatie overeenkomstig het acquis.

Vervoer

- Voltooiing van de aanpassing van de wetgeving inzake het wegvervoer (markttoegang, verkeersveiligheid, sociale, technische en belastingregels), spoorwegen en luchtvervoer (met name veiligheid en luchtverkeerscontrole).

- Zorgen voor de effectieve implementatie en handhaving van vervoerswetgeving, met name met betrekking tot veiligheid van de zeevaart, wegvervoer en luchtvervoer.

- Implementatie van een programma voor de aanpassing van de Turkse vervoersmiddelen, met name in de maritieme en wegvervoerssector, aan de technische normen van de EG.

- Vaststelling van een programma voor de identificatie van de voornaamste vervoersinfrastructuurbehoeften in Turkije en daarmee verwante vervoersnetwerkprojecten, in samenhang met de TEN-vervoersrichtsnoeren van de Europese Gemeenschap.

Belastingen

- Voltooiing van de aanpassing van de belastingwetgeving aan het acquis, met bijzondere aandacht voor BTW en accijnzen.

- Verdere versterking en modernisering van de belastingadministratie ter verhoging van de naleving en verbetering van de inning van belastinginkomsten.

Economische en Monetaire Unie

- Aanpassing van de wetgeving aan het acquis inzake de onafhankelijkheid van de centrale bank, het verbod op voorkeurstoegang van de openbare sector tot de financiële instellingen en het verbod op rechtstreekse financiering van de openbare sector.

- Volledige harmonisering van de statistieken inzake overheidsfinanciën aan de vereisten van ESR 95.

Statistieken

- Verbetering van het bedrijfsregister zodat dit voldoet aan de EU-normen.

- Verdere aanpassing van de macro-economische statistiek aan het acquis, met name wat betreft ramingen van het BBP, geharmoniseerde consumentenprijsindexcijfers, kortetermijnindicatoren, betalingsbalans, sociale statistieken.

Sociaal beleid en werkgelegenheid

- Omzetting en implementatie van de EU-wetgeving op het gebied van arbeidsrecht, gelijke behandeling van vrouwen en mannen, veiligheid en gezondheid op de arbeidsplaats, volksgezondheid, waaronder een bewakings- en controlesysteem voor infectieziekten, en bestrijding van discriminatie. Versterking van de desbetreffende bestuurlijke en handhavingsstructuren, waaronder de arbeidsinspectiediensten.

- Nemen van maatregelen ter bevordering van de toegang tot en de kwaliteit van de gezondheidszorg, en verbetering van de gezondheidstoestand van de bevolking.

- Zorgen voor de effectieve implementatie en handhaving van het acquis op het gebied van sociaal beleid en werkgelegenheid.

- Opstelling van een nationale werkgelegenheidsstrategie met het oog op de latere deelname aan de Europese werkgelegenheidsstrategie, met inbegrip van de voorbereiding en uitvoering van een gezamenlijke evaluatie van het werkgelegenheidsbeleid, en ontwikkeling van capaciteit voor de uitoefening van toezicht op de arbeidsmarkt en sociale ontwikkelingen.

- Opstelling van een nationale strategie inzake sociale uitsluiting, met inbegrip van gegevensverzameling, overeenkomstig de EU-praktijk.

- Verdere ontwikkeling van de sociale bescherming, met name door consolidatie van de hervorming van het stelsel voor sociale zekerheid en pensioen, teneinde dit financieel duurzaam te maken, en versterking van het sociale vangnet.

Energie

- Herstructureren van de nutsbedrijven in de energiesector en openen van de energiemarkten overeenkomstig het acquis. Verdere versterking van de bestuurlijke en regelgevende structuren.

- Opheffing van de beperkingen inzake grensoverschrijdende handel in energie.

- Voltooiing van de aanpassing van de nationale wetgeving aan het acquis.

- Bevordering van de uitvoering van projecten in Turkije die in de richtsnoeren inzake Trans-Europese energienetwerken zijn geïdentificeerd als projecten van gemeenschappelijk belang.

Midden- en kleinbedrijf

- Verdere vereenvoudiging van het ondernemingsklimaat voor het MKB.

Telecommunicatie en informatietechnologie

- Voorbereiding van de volledige liberalisatie van de markten.

- Voltooiing van de omzetting van het acquis.

- Vaststelling van een volledig beleid voor de ontwikkeling van de elektronische-communicatiesector.

Cultuur en audiovisueel beleid

- Voltooiing van de aanpassing van de audiovisuele wetgeving en versterking van de capaciteit van de onafhankelijke toezichthoudende autoriteit voor radio en televisie.

Regionaal beleid en coördinatie van structuurinstrumenten

- Opzetten van regionale branches op NUTS 2-niveau voor de implementatie van regionale ontwikkelingsplannen.

Milieu

- Voltooiing van de omzetting van het acquis en versterking van de institutionele, bestuurlijke en controlecapaciteit om de bescherming van het milieu te waarborgen, inclusief gegevensverzameling.

- Beginselen van duurzame ontwikkeling een rol laten spelen bij de formulering en implementatie van alle andere sectorale beleidsvormen.

Bescherming consumenten en volksgezondheid

- Voltooiing van de aanpassing van de wetgeving aan het acquis.

- Stimuleren van de voorlichting over de nieuwe bepalingen aan consumenten en producenten en versterking van consumentenorganisaties.

Douane-unie

- Voltooiing van de aanpassing van de wetgeving, met name inzake vrije zones, goederen en technologieën voor tweeërlei gebruik, precursoren en nagemaakte of door piraterij verkregen goederen.

- Garanderen van de interconnectiviteit van elektronische systemen met die van de Gemeenschap (installatie van CCN/CSI, vereiste ontwikkelingen voor NCTS, Integrated Tariff Management System).

Justitie en binnenlandse zaken

- Versterking van de inspanningen voor de ontwikkeling van duurzame opleidingsprogramma's inzake acquis en implementatie daarvan op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, alsmede ter vergroting van de bestuurlijke capaciteit en verbetering van de onderlinge samenwerking tussen instanties.

- Verdere ontwikkeling van het rechtshulpstelsel om ervoor te zorgen dat alle burgers toegang hebben tot justitie.

- Overname van het acquis op het gebied van gegevensbescherming en uitwisseling van persoonsgegevens voor rechtshandhavingsdoeleinden en creëren van institutionele capaciteit voor de implementatie, inclusief de oprichting van een onafhankelijke toezichthoudende instantie, teneinde volwaardig te kunnen deelnemen aan het Schengen Informatie Systeem en Europol.

- Verdere aanpassing van de visumwetgeving en -praktijk aan het acquis.

- Overneming en uitvoering van acquis en beste praktijk van de EU op het gebied van migratie (toelating, overname, verwijdering) ter voorkoming van illegale migratie.

- Voortzetting van de aanpassing aan acquis en beste praktijk betreffende grensbeheer, ter voorbereiding van de volledige implementatie van het Schengen-acquis.

- Beginnen met de aanpassing aan het acquis op het gebied van asiel, met inbegrip van de opheffing van het geografisch voorbehoud ten aanzien van het Verdrag van Genève van 1951. Versterking van het systeem voor de behandeling van asielaanvragen. Ontwikkeling van accommodatiefaciliteiten en sociale ondersteuning ten behoeve van asielzoekers en vluchtelingen.

- Overneming en tenuitvoerlegging van het acquis ten aanzien van de strafrechtelijke bescherming van de euro en van de financiële belangen van de Gemeenschap, de bestrijding van corruptie, drugs, georganiseerde criminaliteit en witwassen van geld en inzake samenwerking op straf- en civielrechtelijk gebied. Verdere verhoging van de bestuurlijke capaciteit, samenwerking tussen de verschillende rechtshandhavingsinstanties en intensievere internationale samenwerking op deze gebieden.

- Ontwikkeling en begin van de implementatie van een nationale drugsstrategie overeenkomstig EU-drugsstrategie en -actieplan.

Financiële controle

- Benoeming voorbereiden van een onafhankelijke dienst of structuur voor coördinatie van de fraudebestrijding, die verantwoordelijk is voor de coördinatie van alle wetgevende, bestuurlijke en operationele aspecten van de bescherming van de financiële belangen van de Gemeenschap.

- Vaststelling van nieuwe wetgeving voor de hervorming van de externe audit overeenkomstig INTOSAI-regels, waarborgen van de onafhankelijkheid van de Rekenkamer, afschaffing van *ex ante* controletaken van de Turkse Rekenkamer, en ontwikkeling van mechanismen voor systeemgebaseerde en prestatieaudits.

Financiële en budgettaire bepalingen

- Versterking van de bestuurlijke capaciteit voor de inning van BTW en douanerechten en totstandbrenging van doeltreffende instrumenten ter bestrijding van fraude.

- Oprichting van een coördinatie-eenheid die verantwoordelijk is voor de bestuurlijke voorbereidingen met betrekking tot de stelsels van eigen middelen.

5. PROGRAMMERING

Financiële bijstand voor de prioriteiten die zijn geïdentificeerd in het partnerschap voor de toetreding wordt vrijgemaakt via de jaarlijkse financieringsbesluiten die door de Commissie worden genomen, volgens de procedure van artikel 8 van Verordening (EG) nr. 2500/2001 van de Raad betreffende financiële pretoetredingssteun voor Turkije. De financieringsbesluiten worden gevolgd door een financieringsmemorandum met Turkije.

In de periode 2003-2006 is de financiële pretoetredingssteun gericht op twee belangrijke prioriteiten: institutionele opbouw en investeringen. Institutionele opbouw wordt gedefinieerd als het proces waarbij de kandidaat-lidstaten worden geholpen de structuren, strategieën, menselijke hulpbronnen en managementvaardigheden te ontwikkelen die nodig zijn voor de versterking van hun economische, sociale, regelgevende en bestuurlijke capaciteit. De pretoetredingssteun draagt bij tot de financiering van de institutionele opbouw in alle sectoren. Ongeveer 30% van de beschikbare middelen wordt aan dit doel besteed, voornamelijk via samenwerkingsprojecten (twinning) met de lidstaten.

Investeringen, de tweede prioriteit, zijn er in twee soorten:

- investeringen voor de totstandbrenging of versterking van de benodigde regelgevende infrastructuur (met implementatie belaste instanties, handhavings- en inspectievermogen) om te zorgen voor de naleving van het acquis, en directe met het acquis verband houdende investeringen.

- investeringen in economische en sociale cohesie, rekening houdende met de omvang van de regionale verschillen binnen Turkije en met de kloof tussen het nationaal inkomen van Turkije en het EU-gemiddelde. Dit is bevorderlijk voor het functioneren van de markteconomie en het vermogen het hoofd te bieden aan de concurrentiedruk en de marktkrachten binnen de Unie.

Ongeveer 70% van de middelen wordt toegewezen aan investeringen. Grensoverschrijdende samenwerking, met name aan de huidige buitengrenzen van de EU, alsmede tussen aan elkaar

grenzende kandidaat-lidstaten is belangrijk en levert een bijdrage aan de economische ontwikkeling in de grensregio's van deze landen. Als onderdeel van de investeringen in economische en sociale cohesie zal de deelname van Turkije aan grensoverschrijdende activiteiten worden gestimuleerd en zal worden gezorgd voor samenhang met de INTERREG-benadering voor Turkije's grenzen met de EU.

Sinds 2000 heeft de Commissie jaarlijks gemiddeld € 177 miljoen aan bijstand verleend aan Turkije. Overeenkomstig de conclusies van de Europese Raad van Kopenhagen zal dit bedrag aanzienlijk worden verhoogd vanaf 2004. In het strategiedocument van de Commissie "Op weg naar de uitgebreide Unie" is sprake van tenminste een verdubbeling van de bijstand vóór 2006.

5.1. Rol van de internationale financiële instellingen

Turkije is een van de belangrijkste begunstigden van bijstand van de Europese Investeringsbank Bank (EIB). Het komt in aanmerking voor maar liefst vijf verschillende leningsmandaten en faciliteiten: het EuroMed II-leningsmandaat voor mediterrane landen, de mediterrane partnerschapsfaciliteit, het mandaat voor speciale acties ten behoeve van Turkije, de faciliteit voor wederopbouw en rehabilitatie in het kader van de aardbevingsbijstand en de pretoetredingsfaciliteit. In totaal zijn voor Turkije in de periode van 1992-1999 leningen gefinancierd ter hoogte van € 445 miljoen. Dit bedrag is fors gestegen en in de periode 2000-2002 bedroegen de EIB-leningen voor projecten in Turkije in totaal € 1500 miljoen.

De Commissie en de Turkse autoriteiten hebben tevens gestreefd naar een hoge mate van complementariteit tussen het programma voor financiële pretoetredingssteun en het lopende hervormingsprogramma, dat wordt ondersteund door de internationale financiële instellingen, met name de Wereldbank, op gebieden als onderwijs, hervorming van de regelgeving en overheidsopdrachten.

6. CONDITIONALITEIT

De bijstand van de Gemeenschap voor de financiering van projecten via de pretoetredingsinstrumenten wordt verstrekt op voorwaarde dat Turkije zijn verplichtingen krachtens de overeenkomsten tussen de EG en Turkije nakomt, waaronder besluit 1/95 van de douane-unie en andere besluiten, verdere stappen zet om te voldoen aan de criteria van Kopenhagen, en vooral dat het vorderingen maakt bij het verwezenlijken van de specifieke prioriteiten van dit herziene toetredingspartnerschap. Bij niet-naleving van deze algemene voorwaarden kan de Raad op grond van artikel 5 van Verordening (EG) nr. 2500/2001 besluiten de financiële bijstand op te schorten. Specifieke voorwaarden zijn verder opgenomen in de afzonderlijke jaarlijkse programma's.

7. TOEZICHT

Op de uitvoering van het partnerschap voor toetreding wordt toezicht gehouden in het kader van de associatieovereenkomst. De subcomités van de associatieovereenkomst bieden de mogelijkheid de uitvoering van de prioriteiten in het kader van het toetredingspartnerschap te beoordelen, alsmede de voortgang met betrekking tot de aanpassing, uitvoering en handhaving van de wetgeving. Het Associatiecomité bespreekt algemene ontwikkelingen, vorderingen en problemen bij het verwezenlijken van de prioriteiten van het toetredingspartnerschap, en specifiekere zaken die door de subcomités worden doorverwezen.

Het toezicht op het programma voor financiële pretoetredingssteun wordt door Turkije en de Europese Commissie samen uitgevoerd via een gezamenlijk comité voor toezicht (Joint Monitoring Committee). Met het oog op de doeltreffendheid van het toezicht dient ieder financieringsmemorandum verifieerbare en meetbare prestatie-indicatoren te bevatten met betrekking tot de projecten. Het op deze indicatoren gebaseerde toezicht is voor de Commissie, het Phare-beheerscomité en Turkije een hulpmiddel bij het bijstellen, voor zover nodig, van de programma's en het opzetten van nieuwe programma's.

Het comité van beheer van Phare ziet erop toe dat maatregelen die krachtens de pretoetredingsinstrumenten worden gefinancierd, onderling en met het partnerschap voor toetreding verenigbaar zijn, zoals voorgeschreven in Verordening (EG) nr. 2500/2001 van de Raad (PB L 342, 27.12.2001, blz. 1).

Het partnerschap voor toetreding zal ook in de toekomst indien nodig worden gewijzigd, in overeenstemming met artikel 2 van Verordening (EG) nr. 622/98.